

JARL AHLBECK är docent i miljövardsteknik vid Åbo akademi

Allt är inte grönt som grönskar

Schaktbladen jämnar den pittoreska småbrukarbyn med marken. Motorerna vrålar. Frukträd och bärbuskar knäcks som stickor. Husen rivs. Den lilla sjön fylls med jord. Milisen med hundar och piskor har jagat invånarna in till storstadens slumområde.

Ukraina år 1932? Nej, Brasilien år 2007. Sockerbaronerna äger marken, småbrukarna hade den endast till låns. Nu skall här produceras etanol för svenska miljöbilar! Då är de olönsamma småbruken i vägen för utvecklingen. En grön öken, en förgiftad monokultur där inga småfåglar sjunger breder ut sig mil efter mil. Vid skördetid sprider sig en tjock svart rök från blastförbränningen. När elden slocknat, kommer de svältavlönade skördearbetarna från sina barackbyar in i det giftiga sotet för att hugga sockerrör till etanolfabrikerna.

Översvämning i Indonesien. Västmedia skyller trendigt på växthuseffekten. Men de lokala myndigheterna vet att orsaken är ökad skövlingen av vattenbindande regnskog. Nu skall det i stället odlas oljepalmer eftersom efterfrågan på råvara för ekologisk biodiesel till den nya finska fabriken har skjutit i höjden.

Demonstrationer i Mexico på grund av skyhöga priser på tortilla, befolkningens baslivsmedel. Tortilla görs av majs, och efterfrågan på majs har skjutit i höjden på grund av den amerikanska etanolboomen.

Växter kan i Norden tillgodogöra sig endast 0,2 procent av solenergin. Däremot kan en vanlig solpanel tillvarata sjuttio gånger mera solenergi per ytenhet än en motsvarande odling. En solpanelyta i Sverige på 100 kvadratmeter kan ersätta 1300 liter villaolja per år. En spannmålsodling av exakt samma storlek kombinerad med etanoltillverkning kan ersätta endast 15 liter dieselolja per år. Att ersätta trafikbränsle med bibränslen kräver följaktligen enorma arealer.

Världens befolkning förväntas öka från dagens sex miljarder människor till nio miljarder människor. Därefter borde befolkningskurvan plana ut. Även med dagens effektiva genmodifierade grödor blir det en utmaning att föda alla människor. Det blir brist på åkermark i synnerhet om bibränsleboomen gör att bilarna äter upp människornas mat.

Kan man köra bil på solelektricitet? Ja, om elektriciteten lagras som vätgas. Men redan innan det finns vätgasdrivna bilar, kan vätgasen utnyttjas för produktion av andra generationens syntetiska trafikbränslen, där råvaran inte är mat, utan skogsprodukter, avfall, torv och stenkol. En provfabrik för sådant bränsle byggs som bäst i Finland. Den skall fungera utan extra vätgas, men i framtiden kan vätgas bli ett värdefullt tillskott.

Problemet med dagens solpaneler är det höga priset. Men snart är även oljan dyr. Ny teknik kan producera billigare solpaneler. Under övergångsperioden till den kommande solenergiepoken är kärnkraften en utsläppsfri och med dagens höga teknologiska nivå en säker resurs. Därför bygger Finland sin femte kärnreaktor. Beslut om en sjätte reaktor kommer snart att fattas.

Mänskligheten drabbas inte av energibrist så länge solen skiner.